

OCENE
RECENSIONI
REVIEWS

Ksenija Vidmar Horvat (2012):
KOZMOPOLITSKI PATRIOTIZEM:
HISTORIČNO-SOCIOLOŠKI IN ETIČNI VIDIKI NEKE
PARADIGME. Znanstvena založba Filozofske fakultete,
Ljubljana, 203 strani.

Pričujoča znanstvena monografija dr. Ksenije Vidmar Horvat, sicer profesorice na Oddelku za sociologijo ljubljanske Filozofske fakultete, prinaša v slovenski akademski prostor relevantno razpravo, ki vsebinsko posega na trenutno najbolj aktualno teoretsko področje raziskovanja filozofskih, kulturnih in družboslovnih dediščin kozmopolitstva. Ne gre namreč spregledati, da je teorija kozmopolitstva v zadnjih desetih letih doživela nepričakovan razcvet, ki ga mnogi avtorji povezujejo s koncem hladne vojne in novim razmislekom o možnostih globalne pravične družbene ureditve. Izhodišča za tovrstno razpravo izhajajo iz razsvetljenske tradicije in predvsem Kantove filozofske utemeljitve svetovnega državljanja. Danes se ta filozofska paradigma umešča na presečišču mnogoterih teoretskih, v glavnem interdisciplinarnih raziskovanj, ki poskušajo oblikovati nov družbeni model

članstva, pripadanja in državljanstva v postnacionalnem in transnacionalnem kontekstu globalne družbe.

Poudariti velja, da avtorica v svoji študiji pristopa k vprašanju teorije kozmopolitstva s perspektive teorije nacionalizma ter patriotizma. V osrednjih poglavjih knjige (Novo državljanstvo; Tujci, imigranti, drugi; Kozmofeminizem; Postnacionalna solidarnost) se osredotoča na problemsko obravnavo ter iskanje odgovorov na zapletena in aktualna vprašanja postnacionalnega državljanstva, postnacionalne solidarnosti in kozmofeministične etike skrbi za drugega; v teh okvirih posebno pozornost nameni tudi vlogi spomina in njegovi umestitvi v vsakdanje kozmopolitske prakse s perspektive postjugoslovanskih družb. Študija se po epistemološko-teoretično plati umešča v okvir historične sociologije, pri čemer je temeljno avtoričino raziskovalno vodilo metodološki dekonstrukcionizem.

Nedvomno je ključni znanstveni prispevek monografije v soočenju in kritični nadgradnji paradigem državljanstva in pripadanja, ki so v dosedanjih študijah kozmopolitstva praviloma predstavljene kot izključujoče se alternative. Avtorica z interdisciplinarno, humanistično in kulturološko analizo pa pokaže in hkrati dokazuje, da je takšno teoretsko-konceptualno izključevanje zgodovinsko nevzdržno ter da je mogoče oblikovati humanistični model postnacionalne kozmopolitske identitete samo, v kolikor so upoštevani moderni procesi oblikovanja kolektivnih identitet – vključujoč patriotizem, republikanizem in nacionalizem.

Lahko zaključimo, da nam – s tem smelim kritičnim pristopom – monografsko delo Ksenije Vidmar Horvat o *Kozmopolitskem patriotizmu* ponudi nov teoretsko-analitski model, ki v sodobni razpravi do sedaj še ni našel prave zgodovinsko-sociološke refleksije.

Avgust Lešnik

Ksenija Vidmar Horvat (2013): ZAMIŠLJENA MATI:
SPOL IN NACIONALIZEM V KULTURI 20. STOLETJA
(Imagined Mother: Gender and Nationalism in the 20th
Century Culture). Znanstvena založba Filozofske fakul-
tete, Ljubljana, 205 strani.

The central research problem of the book of Prof. Ksenija Vidmar Horvat (Faculty of Arts, Ljubljana) is analysis of images of mothers and motherhood in public culture of the 20th century. The author's theoretical-analytical approach is based on the comparative historical-sociological methodology wherein three historical and social contexts are investigated in more in-depth perspective. These include postwar socialist, postwar American capitalist and post-independence transition